

Համլետ Լենսերի Պետրոսյան

✉ hamletpetrosyan@ysu.am

SC

Պատմության ֆակուլտետ

Մշակութաբանության ամբիոն

Ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր

Կրթություն

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Ֆակուլտետ	Պատմություն
Տարեթիվ	1972 - 1978
Աստիճան/կոչում	Դիպլոմավորված մասնագետ

Գիտական աստիճան/կոչում

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Տարեթիվ	2012
Աստիճան/կոչում	Պրոֆեսոր
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ

Հաստատություն	ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ
Տարեթիվ	2004
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների դոկտոր
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ
Գիտական թեմա	Խաչքար. ծագումը, գործառույթը, պատկերագրությունը, իմաստաբանությունը

Հաստատություն	ՀՀ ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ
Տարեթիվ	1984
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների թեկնածու
Մասնագիտություն	Պատմական գիտություններ
Գիտական ղեկավար	Բաբկեն Առաքելյան
Գիտական թեմա	Գառնին 9-14-րդ դարերում. պատմա-հնագիտական ուսումնասիրություն

Լեզուների իմացություն

Հայերեն Ռուսերեն English

Աշխատանքային փորձ

Հաստատություն	Երևանի պետական համալսարան
Ժամանակահատված	2024 մինչ օրս

Գիտական հետաքրքրություններ

- Մերձավորարևելյան և հայ միջնադարյան մշակույթ և հնագիտություն
- Հայ ավանդական աշխարհընկալում, ինքնություն և պատկերագրություն

Միջազգային կոնֆերանսների և սեմինարների մասնակցություն

04/04/2024 - 06/04/2024	Ոչ նյութական մշակութային ժառանգության պաշտպանությունն ու պահպանությունը պատերազմի ժամանակ Մյունստերի համալսարան Գերմանիա
06/11/2023 - 07/11/2023	Խաչի վայրերը, լանդշաֆտը և սոցիալական կյանքը միջնադարյան Հայաստանում և Վրաստանում Ֆրիբուրգի համալսարան Շվեյցարիայի Համադաշնություն
06/12/2022 - 07/12/2022	Առևտուրը, հնագիտությունը և ինտեգրացիան Կովկասի, Անատոլիայի և Միջագետքի միջև Աֆրո-ասիական աշխարհի համակարգում 9-14-րդ դարերում Ֆլորենցիայի համալսարան Իտալիա
28/11/2022 - 29/11/2022	«Կորուսված քաղաքներ». բնակավայրերի ձևը, իմաստն ու ընկալումը Հին Մերձավոր և Միջին Արևելքում Պիզայի համալսարան Իտալիա
25/02/2020 - 27/02/2020	Կիսելով առասպելները, տեքստերն ու սրբավայրերը Հարավային Կովկասում Ռեգենսբուրգի համալսարան Գերմանիա
26/06/2019 - 28/06/2019	Հին Հայաստանը համատեքստում (մ. թ. ա. 3-րդ - մ. թ. 3-րդ դարեր) Մյունստերի համալսարան Գերմանիա
21/02/2019 - 22/02/2019	Հայկական արվեստ. քննական պատմությունն ու նոր հեռանկարները Կա Ֆոսկարի Իտալիա

Պետական մրցանակներ և պատվավոր կոչումներ

- 2013 Լեռնային Ղարաբաղի հանրապետության «Երախտագիտություն» մեդալ
- 2012 ՀՀ մշակույթի նախարարության Ոսկե մեդալ

2010 ՀՀ նախագահի մրցանակ «Խաչքար. ծագումը, գործառույթը, պատկերագրությունը, իմաստաբանությունը», Երևան, Փինթինֆո, 2008 գրքի համար

Այլ տեղեկություններ

Գիտական հետաքրքրությունների հիմնական բնագավառներն են մերձավորարևելյան և հայ միջնադարյան մշակույթը և հնագիտությունը, հայ ավանդական աշխարհընկալումը, ինքնությունը և պատկերագրությունը:

Publications

Հոդված

Tigranakert in Artsakh

Hamlet Petrosyan

Caucasian Albania An International Handbook 2023 433-471

Հոդված

Ինչպե՞ս հաղթել: Կռվի թեման և ռազմիկի կերպարն Արցախի խաչքարային պատկերաքանդակում

Համլետ Պետրոսյան

Պատմություն և մշակույթ հայագիտական հանդես 2023 200-212

Հոդված

О характере и времени институционализации албанской церкви в свете новых археологических исследований в Арцахе

Гамлет Петросян

Армянский гуманитарный вестник 2023 85-108

Հոդված

Azerbaijan's Policy of Extortion and Destruction of Armenian Cultural Heritage in Arts'akh: Monuments and Identities in the Caucasus

Armine Tigranyan, Hamlet Petrosyan, Anna Leyloyan-Yekmalyan, Haykuhi Muradyan

Texts and Studies in Eastern Christianity 2023 391-408

Հոդված

Politique, religion et "ethnecite culturelle" a la lumiere des monuments et des objects paleochretiens de Tigranakert en Arsakh

Hamlet L. Petrosyan

Patrimoines 2022 107-113

Հոդված

The Armenian-Italian Joint Expedition at Dvin Report of 2021 Activities

Hamlet Petrosyan, Michele Nucciotti, Elisa Pruno, Leonardo Squilloni, Lyuba Kirakosyan,

Tatyana Vardanesova

Armeniaca 2022 199-229

Հոդված

Արցախի Տիգրանակերտի թանգարանի հնագիտական ողիսականը

Համլետ Պետրոսյան

Աշխատություններ Հայաստանի պատմության թանգարանի 2022 183-224

Հոդված

ՏՈՂԻ ՍԲ. ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ
Համլետ Պետրոսյան, Նժդեհ Երանյան

Աշխատությունների Հայաստանի պատմության թանգարանի 2022 31-41

Հոդված

Khachkar

Hamlet L. Petrosyan

HISTORICAL AND CULTURAL HERITAGE OF ARMENIA 2022 57-64

Հոդված

Politics, Ideology and Landscape: Early Christian Tigranakert in Artsakh

Hamlet Petrosyan

ELECTRUM 2021 163-187

Հոդված

Tigranakert of Artsakh

Hamlet Petrosyan

Արամագր: Մերձավորարևելյան ուսումնասիրությունների հայկական հանդես 2020 327-371

Հոդված

Ethnocide in Artsakh: The Mechanisms of Azerbaijan's Usurpation of Indigenous Armenian Cultural Heritage

Hamlet Petrosyan

Մշակութային ժառանգություն. Փորձ և հեռանկարներ միջազգային համատեքստում 2020 77-88

Հոդված

Mathematics and the Feast: The Xraxçanakans of Anania Širakaci

Hamlet Petrosyan

Orientalia Christiana Periodica 2020 107-122

Հոդված

The culture of Julfa khachkars and their repatriation movement

Hamlet Petrosyan

Eurasiatica Serie diretta da Aldo Ferrari, Stefano Riccioni 2020 181-204

Հոդված

Վաճառի Ս. Ստեփանոս վանքի հնագիտական հետազոտության հիմնական արդյունքները և նորահայտ արձանագրությունները

Համլետ Պետրոսյան

Սեդրակ Բարխուդարյան 120: Գիտական հոդվածների ժողովածու 2019 11-30

Հոդված

The Monument And The Society. Tigranakert In Artsakh

H. L. Petrosyan

Archeologia Pubblica in Italia 2019 69-80

Հոդված

ՎԱՋՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՈԹՈՂՆԵՐԻ ԵՎ ԻՈՒԱՆԴԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐ ԽԱԶԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՆՈՐ ԳՅՈՒՏԵՐԻ ԼՈՒՅՍԻ ՆԵՐՔՈ

Համլետ Պետրոսյան

ԱՐԱԳԱԾԻ ԹԻՎՈՒՆՔՈՒՄ: Հնագիտական հետազոտություններ նվիրված Տելեմակ Խաչատրյանի
հիշատակին
2018 253-261

Հոդված

Թանգարանը կոնֆլիկտի գոտում. Արցախի Տիգրանակերտի հնագիտական թանգարանը

Համլետ Պետրոսյան

Գիտաժողով՝ նվիրված Հայաստանի ազգային պատկերասրահի հիմնադիր տնօրեն Ռ.Դրամբյանի
ծննդյան 125 ամյակին. Չեկուցումների ժողովածու
2017 114-124

Հոդված

**Վաճառի սուրբ Ստեփանոս վանքի պեղումները եւ համաքրիստոնեական սրբերի ու մատուցների
արդիականացման խնդիրները 13-րդ դարում**

Պետրոսյան Համլետ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԵՒ ԱՐԵՎԵԼԱՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ. Բ: Միջազգային գիտաժողով՝
նվիրված ականավոր հայագետ-բյուզանդագետ Կարեն Յուզբաշյանի (1927-2009 թթ.) ծննդյան 90-
ամյակին: Չեկուցումներ եւ զեկուցումների դրույթներ
2017 231-237

Հոդված

**Upper cretaceous (maastrichtian) microbial carbonates from Martakert region (Republic of
Artsakh)**

H.L. Petrosyan, L.H. Sahakyan, T.E. Grigoryan, N.A. Yeranyan

ՀՀ ԳԱԱ Տեղեկագիր, Գիտություններ Երկրի մասին 2017 25-33

Հոդված

ԱՐՑԱԽԻ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏՆ ՈՒ ՎԱՉԱԳԱՆ ԲԱՐԵՊԱՇՏԻ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՐԵՓՈՆՈՒՄՆԵՐԸ

Համլետ Պետրոսյան

ԱրԴՀ գիտական ընթերցումներ 2016 96-109

Հոդված

The Book of Life in the Armenian Culture: the Ideology and the Iconography

Hamlet Petrosyan

Civilization Researches 2015 20-24

Գիտաժողովի նյութ

**Արցախի արեւելյան մուտքով վաղքրիստոնեական մատուռ-դամբարանները որպես Վաչագան
Բարեպաշտի կրոնական ռեֆորմի դրսևորում**

Պետրոսյան Համլետ

Գիտաժողովի նյութ

Adobe structures of Tigranakert in Artsakh

HAMLET L. PETROSYAN, LYUBA V. KIRAKOSYAN

Գիտաժողովի նյութ

The Antique Site of Tigranocerta of Artsakh, and its Early Christian Remains

Hamlet Petrossyan

Գիտաժողովի նյութ

POLITICS, IDEOLOGY AND LANDSCAPE: EARLY CHRISTIAN TIGRANAKERT IN ARTSAKH

Hamlet Petrosyan

Գիտաժողովի նյութ

Spectroscopic technique for the characterization of the potsherds from Tigranakert in Artsakh

H. Petrosyan, Y. Keheyanyan, G. Lanterna, T. Vrtanesova
